

Paletta – Munkacsoportok szakmai napja

Paletta volt a címe annak az október 20-án - hagyományteremtő szándékkal - megrendezett szakmai napnak, ahol négy munkacsoport monodrámá, szociodráma, bibliodráma és gyerekdráma munkájába kaphattak betekintést a résztvevők.

Mi került a vásznamra?

Milyen találó is a cím: Paletta. Ragyogó őszi nap volt, színes levelek a fákon, de már a földön is. Belül is megjelent ez a sokszínűség. Az őszi színek ezen a napon nem az elmúlás előképei voltak, hanem a gazdag nyár, a dramatikus munka sokszínűségének és a betakarításnak a jelképei. Ha egy képzeletbeli üres festőállvánnyal indultam volna a napnak, akkor estére a közösen átélt események festették volna meg a vásznamat. Elsőként határozott ecsetvonások, tiszta színek kerültek a vásznamra.

Csáky-Pallavicini Krisztina és Sáfrán Zsófia monodrámá workshopján vettem részt. Mikor van szüksége a monodrámára egy csoportvezetőnek? Például az első interjún, ahol még nincs csoport, de ott van a jelentkező, egyedül. Itt ki lehet rakni két széket az ének és a konfliktuspartnernek. A székekre irányítva a figyelmet, rögtön a „miért szeretne pszichodráma csoportba járni?” kérdés után a szemünk előtt jelenik meg a problémás élethelyzet. Lehet jelenetet építeni, duplázni, szerepcserézni, és már ezzel válaszolunk a jelentkezőnek arra a kérdésére, hogy mi is történik a pszichodrámaiban: „valami ilyesmi”. Ezen túl azért nekem, nem pszichológusnak is jól használható támpontokat adott a workshop arra, hogy mit figyeljünk egy ilyen rövid monodrámában, milyen jelek utalnak arra, ha valakinek több kell, mint egy önismereti csoport. A workshop csoportvezetői igényt támasztottak arra, hogy ne csak azt nézzük, alkalmas-e valaki csoportos önismeretre, hanem azt is, hogy milyen fajta segítség, terápiás csoport, egyéni terápia ajánlható neki. Szerintük az első interjú úgy működhet, mint egy jelzőrendszer része. A módszer begyakorlása viszont még sok-sok óra tanulást jelent.

Ha őszinték vagyunk magunkhoz, akkor ezt a módszert használva a saját munkánkat is segítjük, mert nem választunk be olyan csoporttagokat, akikről az első pár alkalommal kiderül, hogy labilisak, és vagy már az elején kiesnek a csoportból, vagy pedig bent maradnak, de a hátizsákjukban hozott terhiükkel a csoportfolyamat egészét újra és újra visszavetik.

Szociodráma bemutató volt a második színtér. Itt mindannyian együtt voltunk, nem voltak párhuzamos workshopok. Blaskó Ágnes és Galgóczi Krisztina vezették ezt. Témájukká emelték az egész egyesület megjelenítését, az egyesületen belüli viszonyrendszerek dramatikus megnyilvánulását. Nem kis vállalkozás volt!

A Pszichodráma Egyesület eddig a felnőttképzési szerződésen, az indexemben és egy még be nem adott belépési nyilatkozaton jelent meg számomra. Ismerkedtem vele, kóstolgattam, próbáltam nevekhez, arcokhoz kötni, próbáltam a kiadványokból, tanulmányi rendből, történeti összefoglalókból kivenni, hogy miféle. A szociodráma munkacsoport lelkes csapata összefogta a szakmai nap összes résztvevőjét, hogy megfelelő warming up után alkossuk meg az MPE szociális atomját. Kíváncsian néztem a kialakuló, igen terebélyes alakzatot, a helyemet kerestem benne, de csak a végén csatlakoztam, és nem kevés küzdelemben telt, hogy egy valamennyire is komfortos helyet találjak magamnak. Végül szétfeszülve a módszert, a kritikai gondolkodást és a lelkes csinálókát megismerő játékosársak között, egy nagy fal előtt állva fejeztem be a játékot.

A vezetők nemcsak a vászonra festették a színeiket, hanem – más eszköztárral is dolgozva – videót is készítettek. Hogy azon mi látható, nem tudom. Én csak a vásznamat láttam, azon pedig színes forgatag látható dinamikus színekkel, sokszor komplementer színárókkal.

Impresszionista ecsetvonásokkal került a vásznamra Álomjáték a bibliodrámaiban c. workshop. Miért impresszionista? Mert egy kétórányi workshop bizony kevés egy igazi bibliodráma végigjárására. Nekem kevés volt. Szívesen benne maradtam volna még József történetében, és megéltem volna azt a dinamikát, amit József álma kiváltott a testvérekből. De ez „csak” egy workshop volt.

Móra Krisztina és Nyáry Péter az égbe repített minket egy imaginációban, ahol a nap, a hold és a csillagok között járkáltunk. Majd József álmát játszottuk el két variációban. A soha nem sablonos, mindig élő és mindig mély bibliai történetben egy nagyobb testvért játszva megérintett egy gondolat. A fiatal, elkényeztetett József és testvérei között nem kevés feszültséggel teli hatalmi harc, „ki a jobb” játszma alakult ki. Ez azonban csak az első jelenete annak a történetnek, amiről az álmok szóltak. Nevezetesen, hogy lesz egy olyan katartikus záróképe ennek a családtörténetnek – Egyiptomban, amikor József megmenti az éhínségű testvéreit –, amikor már mindenki tudja, hogy nem jobb a többenél, és Isten egymáson keresztül gondoskodik róluk.

Az én vásznamra az utolsó ecsetvonások Németh Csilla és Pozsár Bea Alapszínek és árnyalatok – Pszichodrámatechnikák a gyermek- és serdülőcsoportokban című workshopján kerültek. Itt aztán igen harsány színeket kevertünk ki a palettából. Izgalmas volt látni, hogy a vezetők minket is behívtak egy serdülőcsoport dinamikájába, és előhívták belőlünk az egykori kamaszt, egyben annak a korszakunknak a képeit és élményeit is. Különböző szereposztásokban iskolai konfliktust játszottunk le kétszer egymás után. Majd áttértünk a gyerekdráma eszköztárához, ahol megtapasztalhattuk, hogy a varázskard nem minden esetben képes megölni a sárkányt, vagy eszköztelenné tenni az ellenfelet.

A vezetők pedig gondoskodtak arról, hogy az utolsó workshop lévén, elfeledkezzünk a fáradtságunkról. Dinamikus, ránk szabott, egymás után pörgetett játékok következtek zenei aláfestéssel, amelyek átvezettek minket a saját kamaszkorunkba. Honnan jöttél? Melyik gimnáziumba jártál? Szociometrikusan röpködtek a gimnáziumok nevei; átgondolhattuk, mi volt számunkra a viszonyítási pont azokban a fontos években, a család, a kortársak, vagy önmagunk, és hogy vajon inkább kifelé zúdítottuk, vagy bent tartottuk a kavargó gondolatokat és érzéseket.

Hogy mi lett a vásznamon estére? Színes kavalkád, aminek bennem nemcsak vizualitása van, hanem hangja, érintése, illata, íze és öröme is. Mindez a képen nem látszódik. El tudom képzelni, hogy egy idő múlva, amikor újra előveszem ezt

a vásznat, és távolabbról szemlélem, mást fogok már látni rajta, mint most, de reményeim szerint érezni akkor is ugyanezt az örömet fogom.

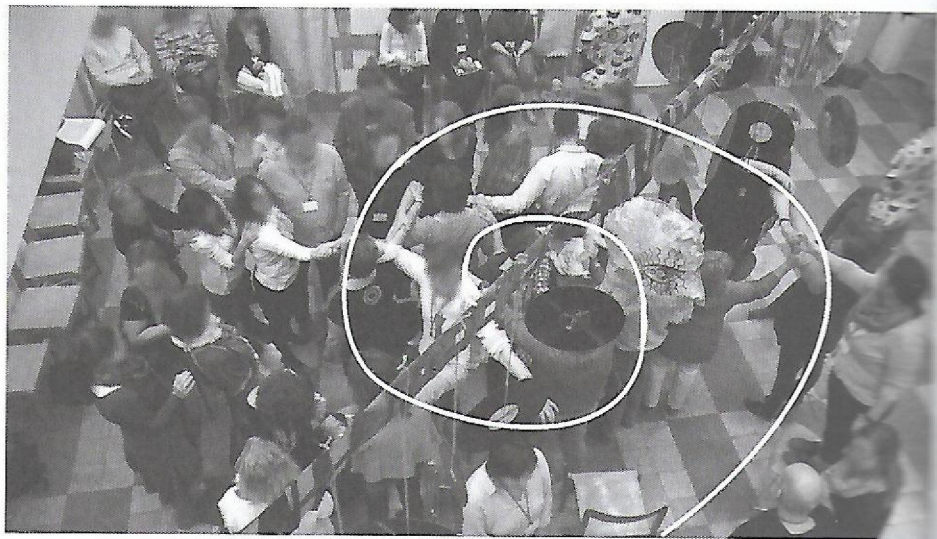
Csány Katalin – Mucsi Zsófia

A dőlt betűs bekezdések Csány Katalin, a többi Mucsi Zsófia munkája

Szociodráma a Palettán: Kapcsolódni az MPE-hez?!

60 főből álló Fibonacci spirál az aulában. Így végződik a kétórás szociodráma, amit a P.E.R.F.O.R.M.E.R.S. 2. nemzetközi projekt tagjai demonstrációként tartottak. A rendelkezésre álló idő szűkös, pedig még a szociodráma működéséről is ejtünk néhány szót, hogy ne csak saját tapasztalattal menjenek el a résztvevők, hanem megértsék azt is, hogyan gondolkodik a csoportunk a szociodramáról.

A programfüzetben arra hívtuk a jelentkezőket, hogy együtt nézzünk rá, miképpen lehet kapcsolódni, csatlakozni - esetünkben az MPE meglévő (munka) csoportjaihoz. Egy olyan szociodramatikus kérdést keresünk tehát, ami a csoporttagok számára vélhetően ott és akkor aktuális, hiszen tudjuk, hogy a Paletta rendezvényen éppen különböző, már működő munkacsoportok és módszereik mutatkoznak be. Szociodramában egyébként is szokás időnként egy-egy konkrét téma feldolgozására hívni a résztvevőket, ráadásul az előzetes kérdés megfogalmazása gyorsítja a

¹A P.E.R.F.O.R.M.E.R.S.1-2. az MPE öt éves nemzetközi szociodráma módszertani fejlesztési projektje, amely az Európai Tanács, Erasmus+ Stratégiai Partnerség program keretében valósul meg két ütemben. Az MPE partnerei a portugál FEPTO, a Birminghami Pszichodráma Egyesület (BIP), a Portugál Pszichodráma Társaság (SPP), és a Svéd Pszichodramatikus Egyesülete (SPA). A módszertani fejlesztés pilot helyszíne a Budapesti Javítóintézet. Az októbertől induló három éves projekt legfőbb céljai a szociodráma képzés kidolgozása Magyarországon, egy európai szociodráma minimum training standard létrehozása, és a módszer rendszerszintű implementálása a javítóintézetekben.